

IV Õpitulemused ja õppesisu klassiti

5. klass, 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

II kooliastmes käsitletakse tervise ja suhtlemise teemasid, sealhulgas murdeiga ja kehalised muutused, turvalisus ja riskikäitumine, haigused ja esmaabi, konfliktid ja probleemilahendus, positiivne mõtlemine.

TERVIS

Õppevara

Tervis ja seda mõjutavad tegurid. E-koolikott: [E-koolikott kogumik](#)

Säälik, Ü., 2023. Tervise osad. E-koolikott: <https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/21736-Tervise-osad>

Tervisega seotud mõisted. TAI.ee: <https://tervisesonastik.tai.ee>

Rooba, R., 2018. Tervist mõjutavad tegurid. Esitlus. [prezi.com](https://prezi.com/lk8-00ihbpq2/5-kl- io-3tervist-mojutavad-tegurid/): <https://prezi.com/lk8-00ihbpq2/5-kl- io-3tervist-mojutavad-tegurid/>

Haljas, K., 2022. Mis aitab mul terve ja rõõmsana püsida? Tagasi Kooli veebitund:

[Mis aitab mul rõõmsa ja tervena püsida? - E-tunnid](#)

Kehamassiindeks. Nutridata. <https://tap.nutridata.ee/et/kalkulaatorid?tab=0>

Uni. [Uni - Peaasi.ee](http://Uni-Peaasi.ee) [Unepäevik - Peaasi.ee](http://Unepaevik-Peaasi.ee)

Hea une harjutus. Helifailid.err.ee: [Hea une harjutus. Hädaabi unevõimlemine | Arhiiv | Klassikaraadio](#)

Hion, T., 2022. Miks on uni oluline? Tagasi Kooli veebitund: [Miks on uni oluline? - E-tunnid](#)

Õpilaste digipädevused. Allikate ja info usaldusväärsus: [Allikate ja info usaldusväärsus](#)

Õppija digipädevusmudel. [Õppija digipädevusmudel – Digipädevus](#)

Kull, M., Saat, H., Kiive, E., Põiklik, E., 2015. Uimastiennetuse õpetajaraamat põhikoolile. TAI [Meedia mõju](#)

Himma, M., 2019. Meedia teeb noore põlvkonna ärevamaks ja võimalik ka, et intelligentsemaks.

[Meedia teeb noore põlvkonna ärevamaks ja võimalik, et ka intelligentsemaks | Nutikaselu | ERR](#)

Arvuti ja televisiooni mõju lapsele. [Arvuti ja televisiooni mõju lapsele](#)

Tervisliku eluviisi õpitulemuste hindamine.

<https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/21769-Tervisliku-eluviisi-teema-opitulemuste-saavutatuse-hindamine>

Mei, K., Pihu, M., Tullus, I., 2016. Toitumine ja liikumine I-III kooliaste. Õpetajaraamat:

[Toitumine ja liikumine. I–III kooliaste. Õpetajaraamat | Tervise Arengu Instituut](#)

Liikumine. [11–18-aastane laps – Tarkvanem < Liikumine](#)

Liikumine. [Liikumine | Terviseinfo](#)

Liikumakutsuvkool.ee - liikumismängud: [Liikumispausid - Liikuma Kutsuv Kool](#)

Õppesisu kirjeldus (tegevused)	Õpitulemused	Hindamine	Arendatavad digipädevused
<p>Tervise olemus. Tervise aspektid: füüsiline, vaimne, sotsiaalne tervis.</p> <p>Tervist mõjutavad tegurid - eluviis, pärilikkus, keskkond, tervishoid.</p> <p>Mõõdetavad ja hinnangulised tervisenäitajad.</p> <p>Stress ja sellega toimetulek.</p> <p>Meedia osa tervisega seotud otsustes.</p> <p>Terviseteemalised veebilehed.</p> <p>Tervislik eluviis. Tervist toetavad tegevused: tervist toetav toiduvalik, füüsiline aktiivsus, uni ja puhkus.</p> <p>Turvaline elukeskkond (sh meedia) ja tervislik eluviis</p> <p>Keha eest hoolitsemine (karastamine ja hügieen).</p> <p>Murdeiga elukaares. Murdeea olulisus. Murdeea füüsilised ja emotsionaalsed, vaimsed ja sotsiaalsed muutused. Igaühel oma tempo. Toimetulek muutustega.</p> <p>Suguline küpsus ja soojätkamine. Viljastumine, rasedus, lapse sünd.</p> <p>Muutustega seonduvate kehaosade ja elundite nimetused ja toimimise põhimõtted, sh sugurakkude valmimise seos lapsesaamisvõime ja seksuaalsusega.</p> <p>Positiivne suhtumine kehasse ja oma keha eest hoolitsemine.</p> <p>Riskikäitumine ja selle liigid (sh terviseriskid).</p> <p>Ohutus kodus, koolis, avalikus ruumis, sh tule-, vee- ja elektriõhutus.</p> <p>Riskikäitumist ennetavad ja soodustavad tegurid.</p> <p>Reeglid ja normid. Seadused (sh liiklusseadus). Reeglite ja normide vajalikkus.</p> <p>Meedia (sh reklaami) mõju otsustele. Meediaohud ja nende vältimine ning abi saamise võimalused. Usaldusväärsed infoallikad.</p> <p>Infootsing (sh terviseteemaline) usaldusväärsetest infoallikatest Internet, selle turvaline kasutus. Interneti ohud ja võimalused. Autoriõigused. Autoriõiguste seadus. Autoriõigused ja õpilane.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Selgitab tervise tähendust ja seda mõjutavaid tegureid. ● Seostab peamisi tervisenäitajaid inimese tervisliku seisundiga (nt unekvaliteet, stress, kehatemperatuur, pulss, kehamassiindeks). ● Teab, et meedia saab mõjutada inimeste tervisekäitumist, toob näiteid. ● Toob näiteid tegevustest, mis muudavad elukeskkonna turvaliseks, soodustavad kehalist aktiivsust ja tervislikku toitumist. ● Toob näiteid, kuidas meedia abil saab suurendada inimeste kehalist aktiivsust. ● Selgitab keha eest hoolitsemise vajalikkust. ● Nimetab murdeas toimuvaid füüsilisi ja emotsionaalseid muutusi. ● Toob näiteid erinevast arengutempost murdeas. ● Toob näiteid elu ja tervist ohustavatest teguritest ja teab, kuidas neid vältida, hoidub riskikäitumisest. ● Selgitab, miks on normid, sh liiklusseadus kohustuslik kõigile ning järgib neid. ● Toob näiteid meediaga seotud ohtudest ● Teab, mis on autoriõigused ja et need on seadusega kaitstud, miks peab autoriõigusi järgima ja mida võib endaga kaasa tuua autoriõiguste eiramine. ● Otsib, leiab ja esitab usaldusväärsetest allikatest terviseteemalist infot, järgides autoriõigust. ● Kirjeldab tubaka, alkoholi ja teiste uimastite tarbimise kahjulikku mõju tervisele. ● Demonstreerib õpisisu olulisust, kuidas keelduda ennetada ja teisi kahjustavast tegevusest, kasutades tõhusaid enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi. ● Toob näiteid, kuidas enda käitumisega ennetada haigestumist. ● Demonstreerib õpisisu olulisust esmaabivõtteid, teab, kust otsida vajaduse korral abi. 	<p>Inimeseõpetuses hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi ning hoiakute ja väärtushinnangute kohta antakse tagasisidet.</p> <p>Hindamisviisid õppeprotsessi kestel: suuline ja/või kirjalik hindamine, tagasiside, edasiside, numbriline hindamine, enesehindamine, eneseanalüüs, enesekontroll, kaasõpilaste hindamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Google Drive'i kasutamine. ● Infootsing (<i>tekst, pilt</i>) internetis. ● Erinevate digikeskkondade kasutamine õppetöö läbimiseks. ● Korrekse e-kirja kirjutamine. ● Suhtlemine õpetajaga erinevates videorakendustes. ● Slaidikava nõuetele vastavalt koostamine. ● Fototöötlus/plakati loomine.

<p>Uimastid. Uimastite kahjulik mõju tervisele, otsustele ja käitumisele. Tervislikud valikud. Illegaalsed ja legaalsed uimastid. Tubaka, alkoholi ja teiste levinud uimastite tarbimisega seotud riskid tervisele. Kofeiini ja/või teisi erguteid sisaldavate jookide (sh kohv, energiajookid, energiavesi) mõju tervisele (sh sõltuvuse võimalik kujunemine).</p> <p>Tõhusad enesekohased ja sotsiaalsed oskused (sh sotsiaalsed toimetulekuoskused vägivalda ja uimastiennetuses). Oskus öelda "ei". "Ei" ütlemise ja väljendamise viisid. Otsused/Otsustamine. Otsuste tagajärjed. Vastutus oma otsuste eest. Kaaslaste mõju otsustele. Koolikiusamine. (füüsiline, verbaalne, kaudne küberkiusamine). Kiusamisega hakkamasaamine ja abi saamise võimalused.</p> <p>Haigused: nakkus- ja mittenakkushaigused, viirushaigused. Haigestumise põhjused. Haigestumise vältimise viisid. Õnnetused. Õnnetuste vältimine. Esmaabi. Abi kutsumine. Tervis - inimese väärtuslikem vara.</p>			
<p>Lõiming</p> <p>Eesti keel - koostab teksti, definitsiooni, loeb tekste, kasutab korrektset keelt, koostab mõistekaardi, kirjutab voldiku teksti, selgitab mõisted.</p> <p>Matemaatika - objektiivsed tervise mõõdikud on numbrilised, arvutab kehamassiindeksi, mõõdab pulssi.</p> <p>Kunst - kujundab oma tööd.</p> <p>Liikumisõpetus - liikumispausid ja -mängud tunnis.</p> <p>Loodusõpetus - kasutab korrektselt inimese kehaga seotud mõisteid; inimkeha tundmine. Geograafilise kaardi kasutamine.</p> <p>Kokandus - tervislike toiduampsude valmistamine.</p> <p>Ainetevahelise ja läbivate teemade lõimingu võimalus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● klassi projektülesanne - tervist toetava tegevuse planeerimine ja läbiviimine. nt klassi matk, liikumisvahetund, kokandus. ● kehapuhtuse voldiku koostamine ja kujundamine. ● liiklusohutuse või uimastite kasutuse vältimise teemalise lauamängu loomine rühmades. ● rollimäng - abi kutsumine, abi andmine, enda ohutuse tagamine abi andjana. 			